

Mókusugrás

MIÉRT EZ A CÍME EGY FAÜLTETÉSRŐL SZÓLÓ, GYAKORLATIAS ÉS ELMÉLYÜLT, DERŰS ÉS FILOZOFIKUS KÖNYVNEK? JAKABOVICS TIBOR VEGYÉSZMÉRNÖK EGY ÉVE MINDENNAP ELÜLTET LEGALÁBB EGY FÁT, ÉS ERRE BIZTATJA OLVASÓIT IS. TISZTELETET, MEGÉRTÉST ÉS TÁMOGATÁST KÉR A FÁKNAK, FŐLELEVENÍTVE GYEREKKORI EMLÉKEKET, MAI NAGY TALÁLKOZÁSOKAT ÉS ROSSZ TAPASZTALATOKAT IS. AZ EQUIBRILYUM KÖNYVKIADÓ HAMAROSAN HANGSKÖNYVKÉNT IS MEGJELENTETI A VÁLOGATOTT ÍRÁSOKAT. NÉHÁNY IDÉZETTEL MI IS KEDVET SZERETNÉNK ÉBRÉSZTENI A FAÜLTETÉSHEZ.

1.

Kapát és ásót vittünk, én az ásót, nagymama a kapát, a kapán a kis kosarat, az ásó lapja kicsit döntött volt, a nyele görbe, ragyogóan tiszta, fényes és kopott szerszámok voltak, szer-

számunk csak én hívom mindet, ők azt mondták, hogy kasza, kapa, vasvella, ásó, szerszám-számba a kalapácsot, fogót vették csak.

Helyet a fácskának az öreg barackfa mellett kerestünk, nagymama szerint az anyja mellett a helye, de tudtam, hogy nem úgy értette, hiszen ez a fa annak biztosan nem az anyja, de az lesz majd, azzá válik, ha egymás mellett nőhetnek, az idősebb fa meganyásodik a kicsi mellett, a kicsi meg gyerekévé válik valahogy. Egymást megcsaladosítják. Ezt nem a nagymama mondta, ezt én mondom, és nem hiszem, hogy a nagymama el lenne kezne.

Jó közel ültettük, hogy a koronájuk majd összeérjen. Ahogy a nagymama mondta, el kell, hogy éri egymás kezét, meg aztán ha erre jár egy mókus, ne kelljen nagyot ugrania, elég le-

gyen egy afféle szökkenés, mókusugrásnyira ültetünk, és ahogy kimondta, nevetett, a kapanyélre támaszkodott közben.

Akkora lyukat ástunk, egy ásónyom nagymama, egy ásónyom én, felváltva, hogy az egész kosarunk belefért volna mindenestől, pedig a csemete picike volt, tán három arasz, a gyökere meg elfért volna egy tejfölös pohárban, de így kellett, mert a fa nem tud ásni, és amit helyette elvégeztünk, azt meghálálja majd. A pince mellől én hoztam az ásón egyensúlyozva ötcsomónyi marhatrágyát, szalmásat, azt a gödörbe dobtuk, az esőcsatorna alatti kőkádból vödör vizet mertünk rá, és ráhúzogattunk félarasznyi földet. Amíg meglapadt, falatoztunk picit, és megnéztük, hol tart a szőlő a lelkes növekedésben.

25.

A sok fa nem erdő.

Az Erdő megfejthetetlenül bonyolult, felmérhetetlenül nemes.

Az elültetett fa origó, eredet, kezdet, beoltása a téridőnek.

Egy fából is lehet erdő, szépen kiterjeszti a létezését, pár száz, ezer év: erdőgyermek lesz belőle.

Türelmetlennek feltűzelve vágyunk, adj tenger fát, adj, teremtünk, fa védi társát, liget a ligetet, erdő erdőségéé árad.

31.

Ültessetek fákat utak mellé is bőven, mert az utaknak fák is áldozatul esnek, közvetve és közvetlenül is. Van, amit egyszerűen kívágnak, van, amelyiknek a gyökérzetét tépik meg, abba hal bele, van, amelyik szmogba fullad. Ültessetek újakat, délcegeket. Ültessetek az út mellé, a foghíjas fasorokba, vagy azok mellé, sűrűn, hogy összebújhassanak, összekapaszkodjanak, ne feledjétek, egy ultramaratonista mókusnak egyben teljesítenie kell úgy két-háromszáz kilométert legalább, nem szabad, hogy szakadás legyen a pályában, hiányzó fa, legfeljebb mókusugrásnyi fér bele egyszer-egyszer, szurkolunk neki, a futás is fertőző és igen addiktív, mint a faültetés, tudom magamról, ezért valószínű, hogy a mókustársadalomban is terjed majd, rajthoz állnak majd sokan, fejpántos mókusok, hátrafordított sildes sapkájú mókusok, profik és amatőrök, sokan lesznek nagyon, jó volna, ha nem mindig ugyanazon a pályán lenne a verseny, ültessetek hát hosszú utakat mindenfelé fákból, kocsiutak mentén és máshol, legyetek nagyvonalúak, többsávos fa-futó-főútvonal is lehet.

53.

Mifelénk faültetéssel kezdődött az építkezés, nem fadóntéssel, nem konkrét építkezés, hanem majdani, valamikori, tiszteletben tartandó előre az élet-hozta bonyodalmakat, ültettek fákat erre-arra, szőlő végébe, a hátsó kert sarkába, ide-oda, évente párat, bükköt, fenyőt, gyertyánt, néha méregették csak úgy szemmel, szóba is került rendre, hogy szelemennek, pallónak jó lesz-e egyszer, persze, hogy jó lesz, ideje van bőven, amit beleláttak a fába, a fával alakult, formálódott, addig meg senki nem nyúl hozzá úgyszemint, amíg a megfelelő kort és méretet el nem érte.

Mikor úgy fordult az élet, hogy új házat kellett rakni, vagy bővíteni, akkor bizony körbejáró-

gatták a számításba vehető fákat, gusztlálgatták, colstokkal méregették, jött az ács, kopogtatta innen-onnan, aztán megszületett a verdikt, ez gerendának, az padlót burkolni, kivették szépen,

jó alacsonyan fűrészelve a döntéskor, egészen a föld közelében, mondták is, ha nem harap a talajba a fűrész egy picit, akkor nem hajlik a fűrészcserepes dereka rendesen, este be kell dörzsöltetni pálinkával az asszonnyal, viszont fizetség csak fele jár.

Jött, ha kellett, de jó előre kellett szólni, mert mindig foglalt volt a gőzös-pőfőgős, soklapú fűrész, lovaskocsira volt szerelve, úgy mondták, hogy gyalogtatter, lám, a saját lábán jár, pedig a lovak húzták, azzal akkor a farönköket felváltották, aztán abban az évben hagyták száradni, néha forgatták, a következő évben meg lassanként neki-fogtak a háznak, merthogy amíg a fa száradt, addig összegyűlt apránként minden, drót, ablakok, ajtótok, zsindegy, a rokonság és a baráti segítők pedig be tudták illeszteni az évkörükbe az időt, amit jó szívvvel odaadtak, vagy éppen vissza.